

z nich. Na malém podílu středních škol (6 %) provádějí učitelé průběžně autoevaluaci a její výsledky pak promítají do společně připravovaného plánu profesního rozvoje.

Čtyři pětiny ICT koordinátorů navštívených středních škol sice označily podporu učitelům za standardní náplň své práce, ale na zhruba 40 % těchto středních škol koordinátor plnil především roli správce sítě, případně pomáhal učitelům v jejich práci s počítačem a při řešení školní administrativy. A podle přibližně třetiny ICT koordinátorů se na ně učitelé obraceli hlavně s žádostí o konzultace didaktických postupů pro využití digitálních technologií ve výuce. Totéž potvrdila i třetina pedagogů.

Pokud jde o konkrétní využití digitálních technologií ve výuce, pozornost středních škol je zaměřena zejména na různé výukové aktivity (66 %), včetně projektové výuky, méně pak na komplexní integraci digitálních technologií do výukového procesu a na zkoumání nových a efektivnějších přístupů (33 %). Čtvrtina navštívených středních škol má také zkušenosti s integrací těchto technologií v rámci mezipředmětových aktivit a větších projektů. Žáci byli s ICT sice schopni pracovat převážně samostatně, ale jejich aktivní zapojení (kromě hodin informatiky) bylo učitelem vyžadováno poměrně málo často. Naopak jednoznačně převažovalo využití ICT při pedagogově vlastní výukové prezentaci. Nejčastěji využívali žáci podle jejich učitelů digitální technologie pro vyhledávání informací na internetu (společenskovední předměty – cca 81 %), dále pro sledování výukových videí a filmů (jazyky, včetně českého – cca 69 %), méně pak pro řešení úloh a testů (přírodovědné předměty – cca 37 %).

Roste podíl učitelů středních škol vytvářejících si svá elektronická portfolia a osobní vzdělávací prostředí. Pravidelně či systematicky tak činí 40 % učitelů v případě elektronických portfolií a necelá čtvrtina učitelů u osobního vzdělávacího prostředí. Při komunikaci se svými žáky používají téměř všichni učitelé především email, třetina jich s nimi komunikuje prostřednictvím webových stránek a sociálních sítí, další způsoby komunikace s žáky (například školní informační systémy) uváděli učitelé již méně často.

Pravidla pro práci s digitálními technologiemi, včetně těch dotýkajících se kybernetické bezpečnosti a ochrany zdraví žáků, byla formulována jasně a srozumitelně ve třech čtvrtinách navštívených středních škol. Ale třetina hospitovaných středoškolských učitelů měla jen základní, nebo dokonce vůbec žádnou představu o elementárních konceptech týkajících se kybernetické bezpečnosti. S tím koreluje vyjádření více než třetiny žáků, kteří si nepamatovali, že by s nimi někdo z vyučujících (vyjma učitele informatiky) problematiku kybernetické bezpečnosti někdy probíral.

Z hospitované výuky na středních školách je patrné, že při práci s informacemi v dané hodině značně převažuje vliv učitele. To se projevovalo zejména tím, že žák pracoval s informacemi, které již předem učitel připravil, a u těchto informací nebylo po tomto žákovi vyžadováno ani jejich ověření, ani vyhledání dalších údajů. S požadavkem na to, aby byl vybrán odpovídající informační zdroj, se žáci středních škol setkali pouze v necelé polovině navštívených hodin, a dokonce ani ne v desetině těchto hodin byl po nich požadován kritický výběr a posouzení věrohodnosti nabízených informací a informačních zdrojů. A ve 40 % hodin byli žáci schopni informace získat teprve až podle přesných pokynů učitele. Problémové úlohy vyžadující odpovídající práci s informacemi potřebnými pro řešení těchto úkolů zařadili pedagogové jen v 60 % hospitovaných hodin, přičemž i zde byli žáci často zcela odkázáni na instrukce učitele. Pozitivní ale je, že učitelé mnohdy využívali pro řešení problémových úloh různé strategie zapojení žáků, a to včetně vzájemné spolupráce jednotlivých skupin, do nichž byli žáci pro potřeby dané výuky rozděleni. Na výstupech prezentujících výsledky konkrétní práce (45 % navštívených hodin) pracovali žáci středních škol samostatně jen v 55 % případů.

Vztah mezi rozsahem využití digitálních technologií ve výuce a vzdělávacími výsledky žáků není jednoznačný (kromě prokazatelného rizika negativního vlivu jejich nadměrného a spíše pasivního využívání), což se potvrdilo i v hodnocení dosažené úrovně žáků 3. ročníku středních škol v informační gramotnosti. Průměrná úspěšnost byla 61 %, což odpovídalo expertně stanované očekávané hodnotě (60 %), přičemž lépe si vedli chlapci než dívky. Nej-